

Зона мішаних лісів
Мультимедійний супровід уроків

Українське Полісся
Природознавство

4 клас

Автор Павлюк Ірина Юріївна
Зона мішаних лісів.
Українське Полісся

Автор Павлюк Ірина Юріївна

У північній частині
України
знаходиться зона
мішаних лісів (20%
території країни).

У зоні сформувалась
густа річкова мережа.

Це ріки — притоки

Прип'яті і Дніпра.

Прип'ять приймає такі
найбільші притоки:

**Турію, Стохід, Стир,
Горинь, Уборть.**

Турія

Стохід

СТИР

Горинь

уборть

Дніпро приймає
притоки Прип'ять,
Десну, Уж,
Тетерів, Ірпінь.

Прип'ять

Десна

Пороги в руслі ріки Уж

Тетерів

Ірпінь

На крайньому
заході зони (на
кордоні України з
Польщею) протікає
ріка **Західний Буг**
(з притокою **Луга**).

Західний Буг

Луга

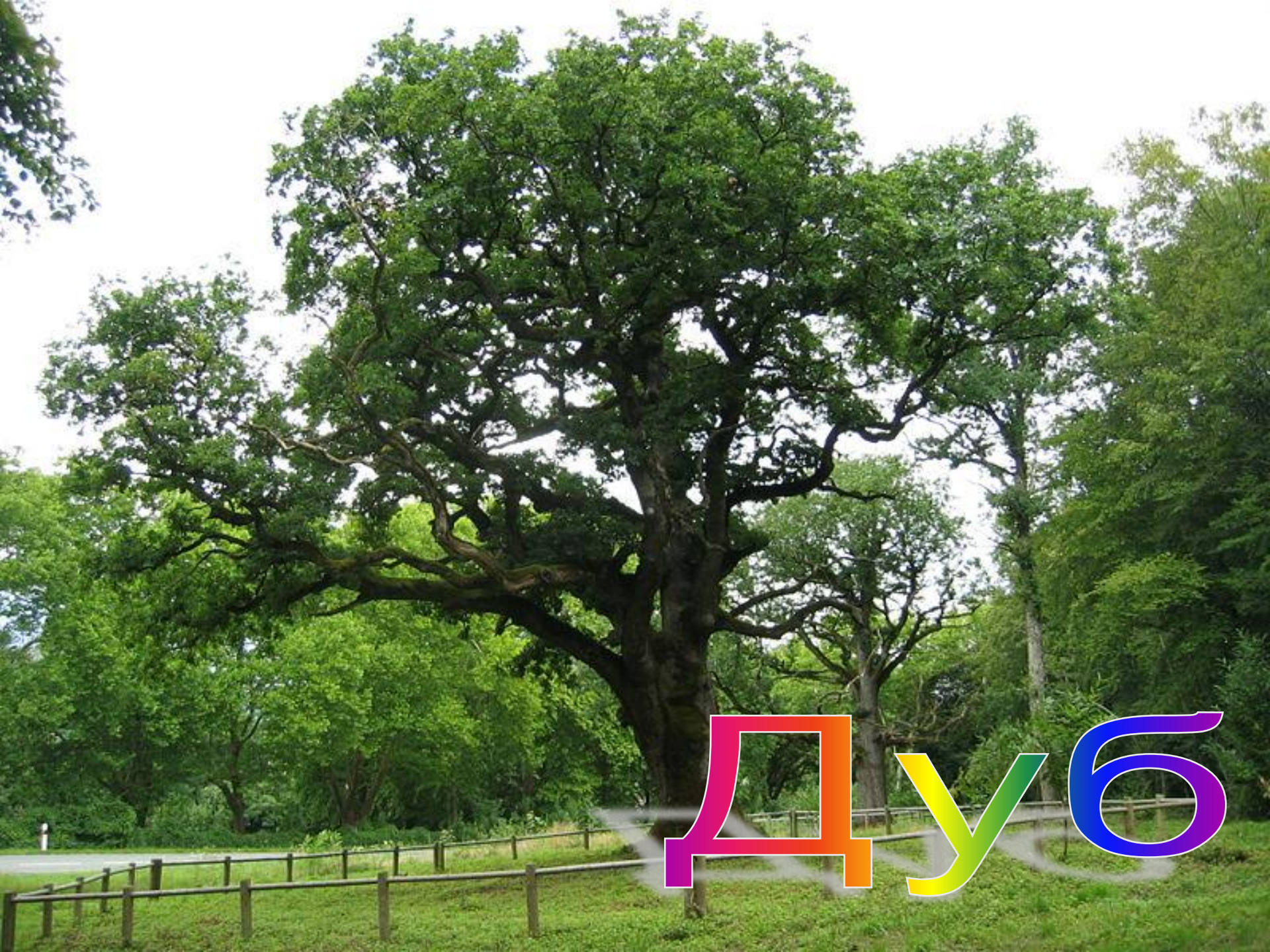

На території Полісся ростуть соснові, сосново-дубові, дубово-грабові та вільхові ліси. Крім основних порід в них трапляються бук, ялина, осика, береза та ін. У місцях, де лісів немає, розвивається трав'янисто-чагарникова рослинність лук і боліт.

ए
क
र

Дуб

Leopolda

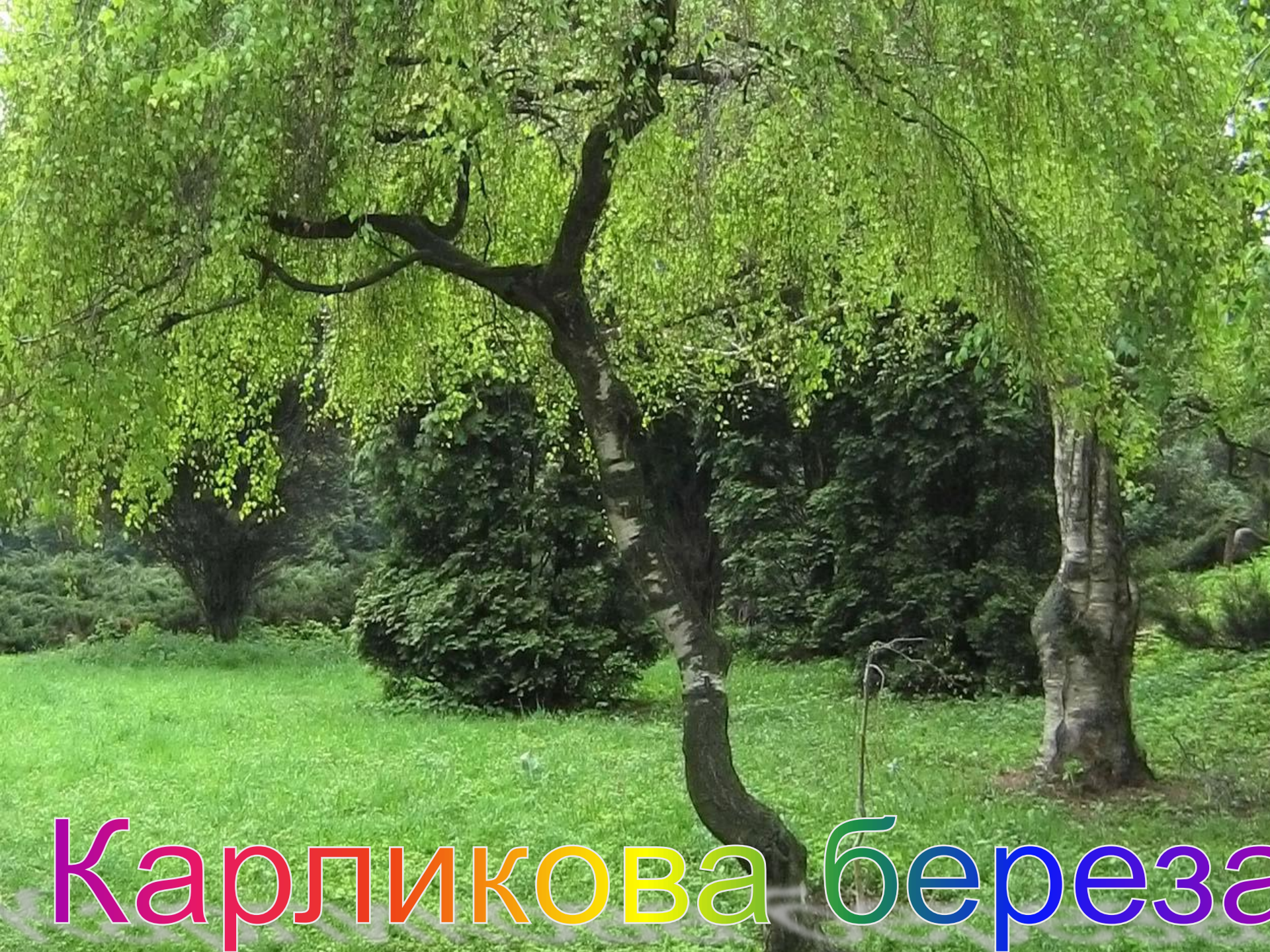
Росте ялина
європейська або
смерека у верхньому
ярусі хвойних і
мішаних лісів.

Смеллерка

Карликовая береза

Листя цього виду вільхи по своїй формі - тупі, округлі, зворотньо-яйцевидні. Вони досить темні, звідки і походить одна з назв рослини - вільха чорна. Зовсім не випадково її називають і вільхою клейкою. Річ у тому, що молоді листочки, які з'явилися весною, і справді

Вільха чорна

Росте рододендрон (азалія) у підліску хвойних і мішаних лісів, на вирубках і галявинах, часто створюючи суцільні зарості.

Тіньовитривала рослина.

Цвіте у травні.

Ефіроолійна, лікарська, отруйна, медоносна і декоративна рослина.

Азалія

Журавлина – унікальна ягода, яку в народі називають «північним виноградом» і «ягудою здоров'я». Батьківщиною журавлини є Північна Америка. У Західну Європу та Україну журавлина потрапила з Нової Англії. Її бочками навантажували на кораблі, які поверталися до

Журавлина

Білий гриб

01/01/2007
Маслюк

Поширений по всій Україні.
Мухомор червоний містить
отрути.

Використовують у
гомеопатії при
атеросклерозі, невралгії та
зниженні загального
тонусу.

01/01/2007
Мухомор

01/01/2007
Опeньки

501/01/2007
Підосиновик

Сироїжка

***У лісах водяться зайці,
лисиці, козулі, єнотовидні
собаки, кабани, вовки,
білки, вздовж рік — бобри і
норки; багато птахів —
тетереви, глухарі, журавлі,
лелеки; із комах — бджоли,
жуки-олені, ковалики,
шовкопряди, комарі та ін.
Водяться також польові та***

Бобри

Лісова миша

Ведмідь

Вивірка

◆ **Основу харчування
видри становить риба.
Її улюблені ласощі - це
вугрі. Видра не гребує
раками й комахами, що
живуть у воді, а також
птахами, жабами, і,
якщо їй пощастить,
навіть молодими**

◆ **Шерсть видри вкрита жировим шаром, що не дозволяє їй намокнути.**

◆ **Новонароджена видра важить приблизно 60 г, а її довжина - 12 см.**

◆ Видра здатна, затримавши подих, пропливти під водою біля 400 м зі швидкістю, що часом досягає 11-14 кілометрів на годину

Виддра

◆ **Взимку, коли випадає сніг, видра спускається із крутого схилу, притискаючи лапи до тіла й, зїзджаючи вниз прямо на череві, як на санках, залишає після себе слід у вигляді жолоба.**

- ◆ **Доросла видра повинна з'їдати в день таку кількість їжі, що дорівнювала б 20 відсоткам маси її тіла – тобто приблизно 2,5 кілограми.**

**◆ У розпорядженні
самця видри
повинен**

бути відрізок річки

довжиною не менш

16 км

Видра

Делека

ВОВК

Лисиця

- ◆ *Звички:* взимку живуть зграями.
- ◆ *Іжа:* рослини, комахи.
- ◆ *Звуки:* „текання“ і „точіння“.
- ◆ *Тривалість життя:* до 10 років.

Глухар

На початку 19 століття тетерук був поширений по всій Україні, згодом винищений, зберігся лише на Поліссі і подекуди у

Тетерук

Куріпки харчуються різноманітним насінням, іноді комахами. Голос самця — голосне «кукуріку» схоже на крик півня, а самки — квоктання. Куріпка швидко приручається, особливо маленькі

Куріпка

Рябчик

COBRA

CO
KIN.

Колись жук-олень був звичайним видом по всій Європі, тепер же його популяція постійно зменшується. Вид відносять до тих, яким загрожує вимирання. В Україні вид також внесено до Червоної книги.

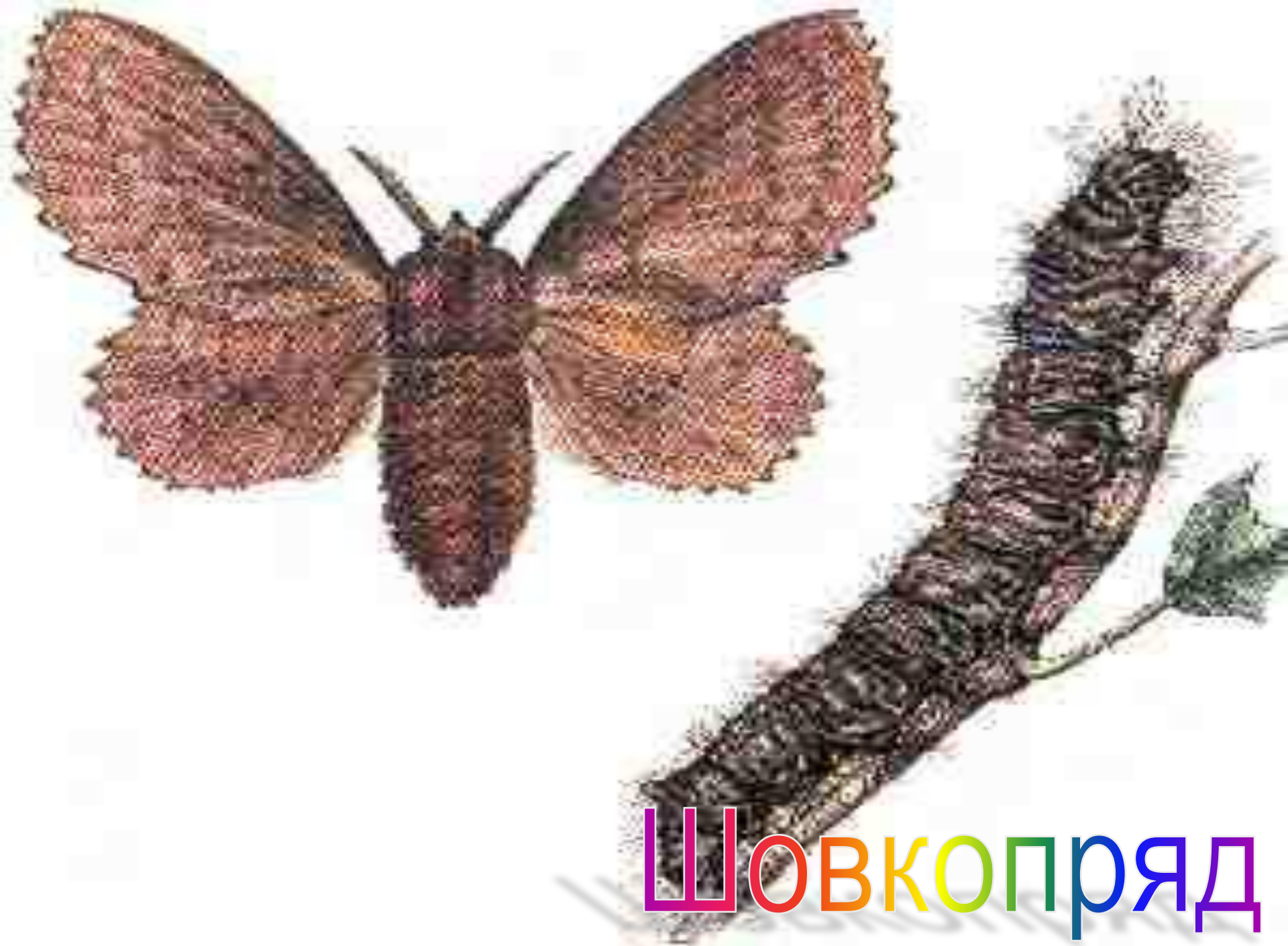

RyazonE.com

Жук - олень

Тисячі років тому китайці
пізнали секрет виробництва
шовкового одягу із
прекрасного полотна, яке
пряде особлива гусениця
при виготовленні кокона. Ця
таємниця трималася в
найсуворішому секреті, і
якщо хтось вивозив з Китаю
шовкопряда або його яйця,
того присуджували до

ШОВКОПРЯД

Досить часто зайчихи відважно захищають своїх дитинчат від ворон. Відомий також факт, коли зайчиха зуміла налякати невелику собачку. А старі зайці, які знають почім ківш лиха, на очах у величезного гавкаючого пса на ціпку спокійнісінько поїдають те, що росте в саду або городі. Однак мовчазне опудало зазвичай вселяє в косооких вегетаріанців стільки поваги, що вони довго не можуть звикнути до думки про те, що їм доведеться з'явитися до нього.

Забєць

Дика свиня — переважно нічна і загалом усеїдна тварина. Переважну частину раціону цієї тварини становлять фрукти, насіння, коріння і бульби. В Україні вид поширений у Карпатах (до висоти 1 800 м), у лісовій і

ДИКА СВИНЯ

В Карпатах чисельність оцінюється в 350–400 особин.

На території Полісся — до 80–90 особин. В раціоні рисі

основними компонентами є

косуля, заєць-русак,

мишоподібні гризуни, птахи.

Спосіб життя переважно

присмерековий та нічний.

Народження кошенят припадає на травень. У виводку зазвичай

Рисъ

Це типовий хижий звір — мешканець лісів. Вона добре лазить по деревах, а коли полює або тікає від ворога, може навіть швидко перескакувати з одного дерева на інше.

Куніця здатна перепливати невеликі річки, озера. Полює у

Основна їжа цього звірка — мишовидні гризуни, але їсть вона і багато іншого корму. Кормиться ягодою, горіхами, грибами, комахами, птахами та їхніми яйцями. Голодна куніця з'їсть і жабу чи вужа. При нагоді, якщо повезе, схопить білку або навіть зайця. Інколи, уночі, навідується на соняшникове чи кукурудзяне поле.

Подобляє мед

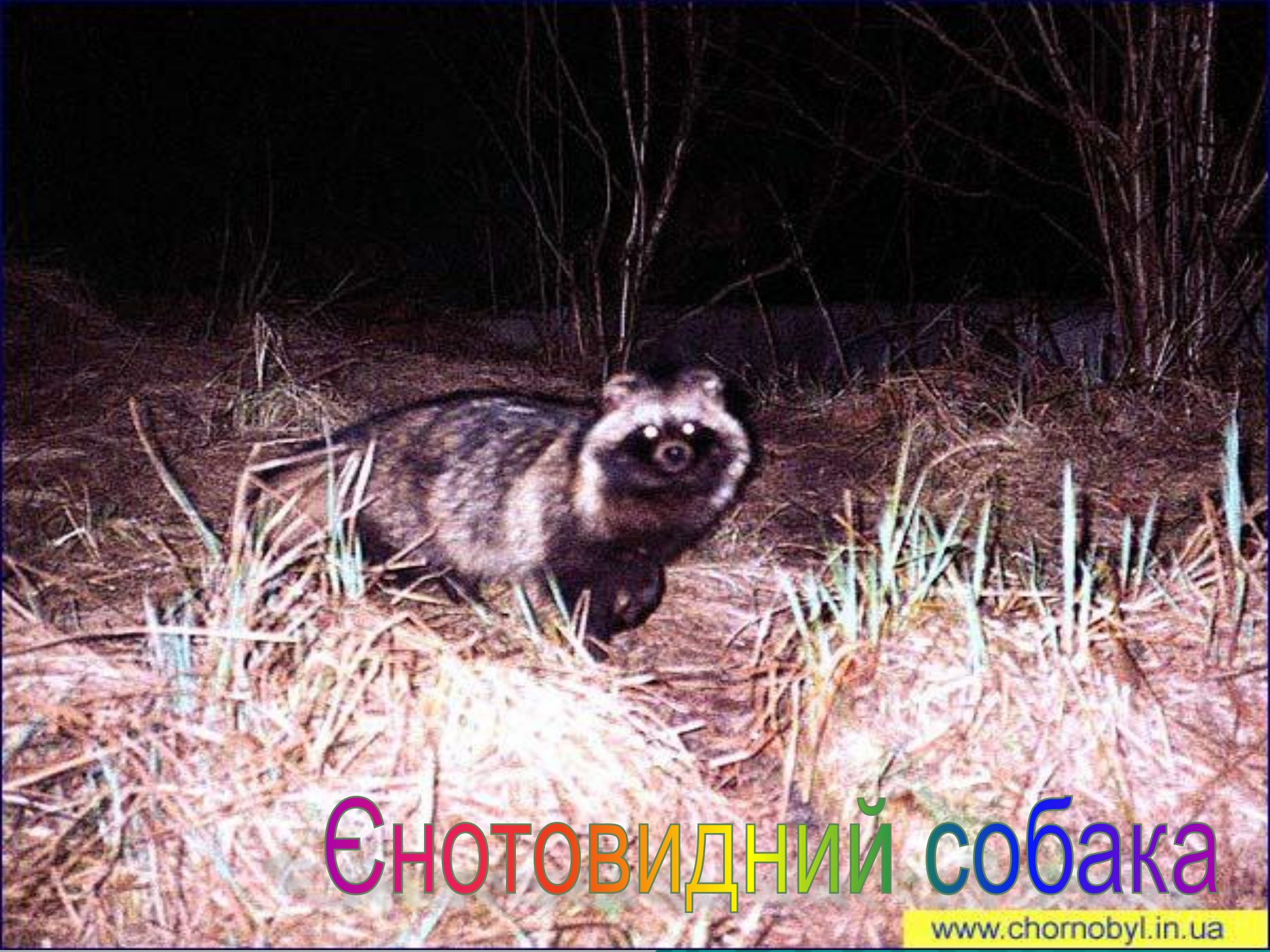

Куніця

Єноти усеїдні. Вони
шукають як рослини,
так і тварин.

Єноти часто
виявляються хворими
на сказ.

ЄНОТОВИДНИЙ собака

Місце для годівлі тварин

**Перебуває в лісах з вирубками,
луками та болотами.**

**Тримається невеликими
стадами — до 50 особин.**

**Природними ворогами зубрів є
ведмеді, вовки, леопарди (на
Кавказі) та рисі. Щоправда
жодна з цих тварин на одинці
не становить загрози для
дорослого **зубра**, однак вони
можуть полювати на молодь, а
зграя вовків часом небезпечна
навіть дорослим особинам.**

***Цікавою
особливістю
зубрів є те, що ці
масивні тварини
чудово
стрибають.***

Зубри

Зубр занесений до:

- ◆ ***Червоної книги України (постійно, починаючи з 1980 року),***
- ◆ ***Червоної книги МСОП (постійно),***
- ◆ ***Європейського Червоного списку (1991).***

Лосі швидко, до 56 км/год, бігають; добре плавають. Розшукуючи водні рослини, можуть тримати голову під водою більше хвилини. Від хижаків обороняються ударами передніх ніг. З органів почуттів у лося найкраще розвинені слух

Лось

Завдяки схожості оленячих рогів з гілками образ оленя пов'язаний з Древодом Життя. Крім того, роги оленя символізують сонячні промені, родючість. Дорослий олень-самець —

Олень

www.hobbyline.ru

Найбільшу (до 70 %) частку в кормовому раціоні сарни цілий рік складають трав'янисті рослини. З дерев і чагарників найчастіше об'їдає осику, вербу, горобину, липу, березу, дуб, ясень. Взимку іноді годується хвоєю молодих сосен, але на відміну від оленя й лося не їсть кору. Любить водяні рослини (вахту), за якими приходить до боліт і озер. Гриби поїдає в невеликій кількості. Їсть ягоди, каштани, жолуді, плоди буку й диких фруктових дерев

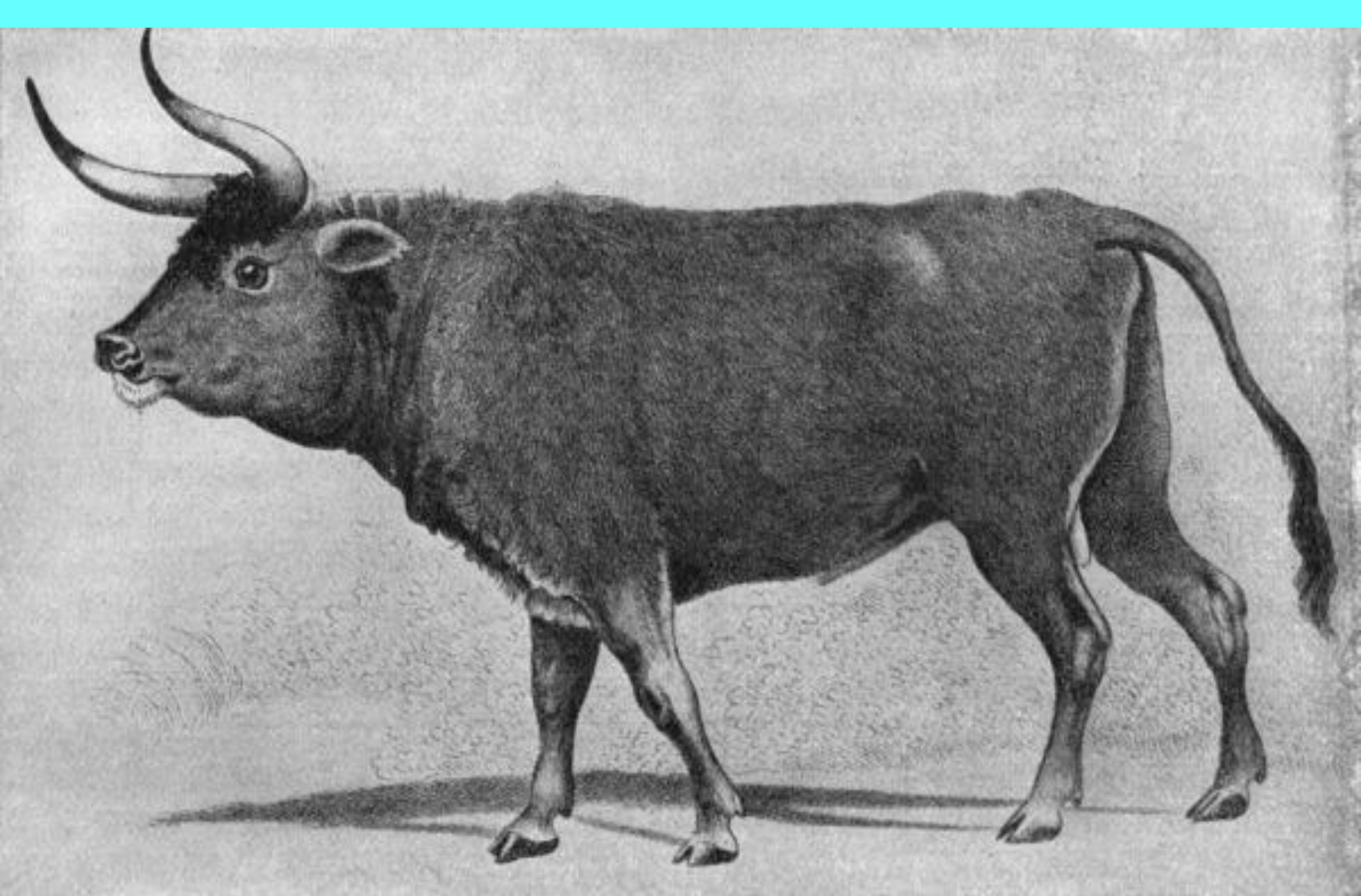
**Основні вороги
сарни — вовк та
рись. На
молодих тварин
нападають
лисиці.**

Сарна

В 17 столітті вже нашої ери на території Стародавньої Русі багаті люди заради розваги вели нещадне полювання на диких турів, серед даного заможного класу людей це було звичайною справою, звичайною розвагою.

Тур - предок свійського бика